

Utbildningsinspektion i Smögens skola grundskola F-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	3
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Smögens skola den 5 september 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Smögens skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Smögens skola intervjuades en elevgrupp, en grupp pedagoger, skolans rektor samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i alla årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen

Beskrivning av skolan

Smögens skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	30
Förskoleklass	15
Grundskola	91

Skolan är belägen mitt i Smögens samhälle i Sotenäs kommun. Skolan består av en sammanhängande byggnad från 1950-talet. Förskoleklass, grundskola och fritidshem samt matsal och rektorsexpedition finns i samma byggnad. I rektorns ansvarsområde ingår två förskolor, dessa verksamheter har Skolverket inte inspekterat. Smögens skola har elever i förskoleklassen och årskurserna 1–6. Verksamheten är delvis organiserad i åldersintegrerade grupper. Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i ett arbetslag. Smögens skola har endast enstaka elever med annat modersmål än svenska. Bland skolans personal finns en viss oro för skolans framtid på grund av att antalet elever har sjunkit på senare år.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Smögens skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Som helhet erbjuder skolan utbildning av mycket god kvalitet. Lärarna har goda kunskaper om det pedagogiska arbetet och lärandet och har en medvetenhet om de nationella målen. Eleverna utvecklar kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål. Enligt de samtal som inspektörerna har haft med elever, personal och föräldrar arbetar skolan framgångsrikt med värdegrundsfrågorna. Skolan arbetar med att pojkar och flickor får lika stort utrymme. Arbetsförhållandena för eleverna vid skolan beskrivs genomgående som goda och inspektörernas bedömning är att Smögens skola är en trygg och trivsamt skola med öppen atmosfär, god arbetsmiljö och glad stämning där kunskaper och trivsel prioriteras. Undervisningen är flexibel, allsidig och varierad och rymmer stimulans och utmaningar. Lärarna har en god förmåga att följa upp de enskilda elevernas lärande i ämnena svenska, engelska och matematik. I allmänhet får också elever som behöver det, särskilt stöd för att kunna nå målen.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolans kvalitetsredovisning bör kopplas till skolans eget arbete med skolutveckling för att synliggöra ett systematiskt kvalitetsarbete, skolledningen övergripande ansvar för detta arbete behöver stärkas.
- Skolan bör följa upp och bedöma måluppfyllelse av elevernas lärande i alla ämnen.
- Eleverna bör få större kännedom om målen för respektive ämne.
- Skolans handlingsplan mot kränkande behandling bör också inbegripa det vidare begreppet kränkande behandling och även perspektivet vuxen-elev.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Studiehandledning på modersmålet erbjuds inte till elever som behöver det (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Elever erbjuds inte elevens val (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i 1994 års läroplan för det offentliga skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) avsnitten 2.1 och 2.2.

Resultaten på nationella ämnesprov för årskurs 5 år 2004 och 2005 visar att nästan alla elever uppnått målen i svenska, engelska och matematik. Lärarnas uppfattning är att de elever som tidigare gått i Smögens skola har klarat studierna bra i den skola där eleverna sedan fortsätter. Sedan föregående läsår pågår ett särskilt arbete med att införa individuella utvecklingsplaner. I detta arbete ingår att förtydliga målen för utbildningen. Hittills har detta gjorts i ämnena svenska, engelska och matematik. Inspektörerna vill framhålla att skolans också skall följa elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen och även bedöma måluppfyllelse i dessa.

Inspektörerna bedömer att elevernas medvetenhet om målen i de olika ämnena bör bli bättre. Eleverna uppvisar en alltför liten medvetenhet kring vad lärande går ut på. När inspektörerna frågar eleverna varför de genomför olika moment i respektive ämne vet eleverna oftast inte vad deras arbete skall leda till. Eleverna kan svara ”för att läraren sagt så”, eller ”för att det står så i boken”. Eleverna kan alltså inte referera till att det finns särskilda mål att uppnå i olika ämnen eller att målen är att de skall utveckla olika slags kunskaper och kompetenser som exempelvis att kunna argumentera och reflektera över något de lärt sig.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Inspektörernas bedömning är att eleverna har stor insikt i hur skolan arbetar med att skapa bra relationer mellan eleverna, och de tycks förstå syftet med skolans arbete för att förhindra och motverka utanförskap och kränkningar. Eleverna kan föra samtal kring frågor om relationer i skolan, trygghet och hur elever kan handla om de känner sig otrygga. Inom ramen för den ordinarie undervisningen förekommer diskussioner kring värdegrundsfrågor liksom kontaktskapande värderingsövningar och lägerverksamhet. Innevarande läsår förlägger skolan arbetet till särskilda undervisningspass där pojkar och flickor i

skilda grupper diskuterar kring ett material som fokuserar på kamratskap och emotionell intelligens (EQ). Både skolans elever och personal är medvetna om att kränkningar i skolan inte bara innefattar förekomsten av mobbning elever emellan. Denna syn liksom skolans rutiner för att förebygga, upptäcka och förhindra alla former av kränkande behandling avspeglas dock inte i skolans handlingsprogram. Skolans syn och arbetet för att motverka alla former av kränkande behandling och även perspektivet vuxen-elev, bör enligt inspektörerna uttryckas tydligare i handlingsprogrammet. Detta är inte minst viktigt för att alla som berörs skall få insikt i skolans arbete och därmed möjlighet till inflytande och ansvarstagande.

Organisering/Utvärdering av lärandet/Bedömning

Inspektörerna vill framhålla det positiva i att skolan anstränger sig för att finna flexibla lösningar för att organiseringen av undervisningen skall fungera optimalt trots skolans vikande elevunderlag. Inspektörerna ser att skolans organisation utformas så att det ger möjligheter att utnyttja varje lärares särskilda ämneskompetenser samtidigt som vuxentätheten i grupperna bibehålls.

I samtliga ämnen har personalen i kommunen gemensamt bearbetat de nationella kursplanerna men avser att omarbeta dessa i samband med att de utvecklar elevernas individuella utvecklingsplaner. Skolans individuella utvecklingsplaner utgår från ett förlagsproducerat system med ”steg”, nivåbeskrivningar, inom fyra områden: social utveckling, svenska, matematik och engelska. Eleverna har en individuell utvecklingsplan som handlar om elevens sociala utveckling samt kunskapsutvecklingen i svenska, engelska och matematik. Inspektörerna har tagit del av dessa planer samt skolans dokumentation av konkretiseringar av de nationella kursplanerna. I vissa ämnen innehåller dessa konkretiseringar ganska detaljerade anvisningar om innehåll och stoff. Inspektörerna vill väcka frågan om dessa konkretiseringar ger tillräckligt utrymme för den undervisande läraren och dennes elever för att bestämma innehåll och form i undervisningen men också om skolans planering av undervisningen utgår från kursplanernas mål att sträva mot.

Lärarna ger på olika sätt återkoppling till eleverna. Det kan ske i slutet av ett lektionspass till alla elever eller individuellt efter att eleven avslutat ett arbetsmoment. Läsutvecklingen kontrolleras med hjälp av ett s.k. läsutvecklingsschema (LUS). Den systematiska uppföljning och bedömning av elevernas kunskapsutveckling är begränsat till ämnena svenska, engelska och matematik. I dessa ämnen genomförs olika tester, diagnoser och de nationella ämnesproven används som ett led i bedömningen av måluppfyllelse. Lärarnas uppföljning och bedömning av varje elevs kunskapsutveckling i övriga ämnen tar en mer undanskymt plats och inspektörerna bedömer att skolan behöver förbättra detta. Skolan har fungerande rutiner för att upptäcka och sätta in åtgärder för elever som är i behov av stöd. Skolan har dock inte uppmärksammat att nyanlända elever som ännu inte behärskar det svenska språket bör få stöd i form av studiehandledning på modersmålet och inspektörernas bedömning är därför att skolan inte uppfyller de krav som ställs för att ge alla elever som behöver det särskilt stöd.

Skolledning och intern kommunikation

I skollagen framhålls att rektorn skall ha pedagogisk insikt och särskilt verka för skolans utveckling. Av Lpo 94 framgår rektorns övergripande ansvar för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn för Smögens skola har mångårig pedagogisk erfarenhet av förskoleverksamhet inklusive föreståndarskap. Rektorn har gått den statliga rektorsutbildningen och annan utbildning i ledarskap och under flera år varit rektor för Smögens skola. Hon har därutöver ansvar för två förskoleavdelningar som är belägna i direkt anslutning till skolan. Rektorn håller sig förtrogen med verksamheten genom dagliga kontakter och samtal med skolans personal förutom att ibland medverka i arbetet på fritidshem och förskola. Personalen menar att rektorn är en bra chef som har stort förtroende för dem. Det ger personalen stort friutrymme att själva på olika sätt utveckla skolan och lägga upp hur undervisningen skall organiseras. Inspektörernas bedömning är att det i skolan genomgående finns en öppen atmosfär där dörrarna till klassrum och skolledning står öppna. Formella arbetsplatsmöten med planeringar hålls regelbundet liksom informella möten i personalrum, matsal och korridorer där det dagliga informationsutbytet sker. Alla elever och föräldrar känner till vem som är skolans rektor och hon känner alla barn till namnet. Sammantaget bedömer inspektörerna att skolans styrning och ledning fungerar bra liksom den interna kommunikationen.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Skolans personal har tillsammans utarbetat en arbetsplan som beskriver hur skolan skall organisera och genomföra utbildningen. Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Smögens skola upprättar årligen en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Inför upprättande av skolornas kvalitetsredovisning får alla skolor i uppdrag av utbildningsnämnden att redovisa vissa särskilda mål, målen anknyter till målen i läroplanen. Skolans personal genomför regelbundna uppföljningar av verksamheten och deltar även i de utvärderingar som ligger till grund för skolans kvalitetsredovisning. Överlag tycks skolans personal vara väl införstådd med kommunens system för styrning och kvalitetssäkring av verksamheten. Skolans kvalitetsredovisning uppfyller formellt kraven på vad en kvalitetsredovisning skall innehålla men kan enligt inspektörernas bedömning förbättras. Bland annat kan redovisningen på ett mer tydligt sätt fokusera på de områden Smögens skola själv anses behöva förbättras.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Elevers val organiseras på olika sätt under varje läsår. Detta och förra läsåret har man elevers val under tre dagar per termin och erbjuder då olika fritidsaktiviteter, exempelvis segling. Inspektörernas bedömning är att eleverna inte erbjuds elevers val enligt de bestämmelser som finns.

Avgifter till skolresor m.m. kan uppgå till cirka 800 kronor per elev och läsår. Beloppet bestäms i samråd med föräldrarna. Avseende frågan om avgifter, se vidare i kommunrapporten för Sotenäs.

Tillgången på utbildad personal är mycket god vid skolan och omsättningen av lärarna är väldigt liten. Skolan vinnlägger sig om att se till att lärares särskilda ämneskompetens utnyttjas på ett effektivt sätt.

Lokalerna är rymliga och i gott skick. Utifrån granskning av tillgången till läromedel, pedagogiskt material samt utrustning bedömer inspektörerna att eleverna vid Smögens skola har goda förutsättningar att nå målen i läroplanen och de nationella kursplanerna.

Datum	Ort
2006-02-13	Göteborg

Agneta Wennberg
Sonja Henriksson